

1930. ÉVI XXXIX. TÖRVÉNYCIKK
A POLGÁRI JOGSEGÉLY

ÉS A

MAGÁNJOG KÖRÉBE TARTOZÓ

EGYES KÉRDÉSEKRE VONATKOZÓLAG
1929. ÉVI NOVEMBER 11-ÉN BELGRÁDBAN KELT

MAGYAR-JUGOSZLÁV

EGYEZMÉNY

ÉS A HOZZÁTARTOZÓ ALÁÍRÁSI JEGYZŐKÖNYV
BECIKKELYEZÉSÉRŐL

I. Fejezet. A bíróságok igénybevétele.

Első cikk. A Szerződő Felek állampolgárainak szabadságukban áll jogaikat a másik Szerződő Fél bíróságai előtt érvényesíteni és védeni még ennek a Félnek állampolgáraival szemben is. A Szerződő Felek bíróságai kötelesek őket e tekintetben a belföldiekkel egyenlő elbánásban részesíteni.

Ez az Egyezmény semmiképpen nem érinti a használatos nyelvekre vonatkozó azokat az általános rendelkezéseket, amelyek a belföldiekkel szemben alkalmazást nyernek.

Az *1. cikk* első bek.-e a szemköztes állam honosának perbeli jogképességét proklamálja. (V. ö. az 1925: VI. t.-c.-be iktatott hasonló tárgyú román egyezmény 1. cikk első bek.-ével.)

II. Fejezet. Bírósági és gyámügyi jogsegély.

2. cikk. A hatóságok érintkezése.

A két Szerződő Fél megkeresésre kölcsönösen jogsegélyt nyújt egymásnak peres és nem peres polgári és kereskedelmi ügyben, beleértve a gyámsági és gondnoksági ügyeket is.

A megkeresett hatóság, ha nem illetékes, a megkeresést hivatalból átteszi államának illetékes hatóságához és erről a megkereső hatóságot egyidejűleg értesíti.

A kézbesítésre irányuló kérelmeket, úgyszintén a megkereséseket a megkereső Fél Igazságügyminisztériuma útján kell továbbítani a megkeresett Fél Igazságügyminisztériumához, kivéve a magyar gyámhatóságoktól származó vagy hozzájuk intézett kérelmeket vagy közléseket, amelyeket Magyarországon a Magyar Királyi Belügyminisztérium közvetítésével kell továbbítani.

3. cikk. A kézbesítésre irányuló kérelmek és a megkeresések fordítása és hitelesítése.

A kézbesítésekre irányuló kérelmeket és a megkereséseket nem kell hitelesíteni, de el kell látni a megkereső hatóság pecsétjével. Ezekhez a kérelmekhez vagy megkeresésekhez, valamint mellékleteikhez Magyarország részére magyar, francia vagy német, — a Jugoszláv Királyság részére szerb, francia vagy német fordítást kell csatolni, ha ezek az iratok nem készültek valamelyik ilyen nyelven vagy a megkeresett hatóság nyelvén. Mindezeknek vagy hivatalos fordításoknak, vagy a megkereső Fél hites tolmácsa által készített vagy hitelesített és aláírásával, valamint hivatalos pecsétjével ellátott fordításoknak kell lenniök; további hitelesítésükre nincs szükség.

A kézbesítést igazoló vagy az ennek akadályát jelentő iratokat, a megkeresésekre készült válasziratokat és a megkeresések teljesítése folytán keletkezett iratokat, úgyszintén mindezek mellékleteit csak a megkereső Fél kérelmére és a fordítási költségek megtérítése ellenében kell fordítással ellátni.

4. cikk. A kézbesítésre irányuló kérelmek és a megkeresések tartalma.

A kézbesítésre irányuló kérelemnek tartalmaznia kell a megküldött ügyiratot kibocsátó hatóságnak, a felek nevének és perbeli állásának, a címzett lakásának és az illető ügyirat természetének megjelölését.

A megkeresésekben meg kell jelölni a kérelmi tárgyat és szükség esetében röviden ismertetni kell az ügyet, úgyszintén meg kell jelölni a felek nevét, foglalkozását, lakóhelyét, telepét vagy székhelyét.

Ad 4. cikk. A 20048/1930. I. M. sz. r. közlése szerint Jugoszlávia csatlakozott az 1905. július 17-én kelt hágai perjogi egyezményhez, amely egyezmény Magyarország és Jugoszlávia között 1930. június 7-én lépett hatályba. Ehhez képest a jelen Egyezmény 15. cikke szerint az 1—14. cikkeknek csakis azon rendelkezései vannak hatályban, amelyek a hatóságok érintkezésének megkönnyítése és a magánfelek érdekei szempontjából kedvezőbbek, mint a hágai egyezmény megfelelő rendelkezései. Ezen könnyítésekre vonatkozóan viszont lásd az aláírási jegyzőkönyv 2) a—c alatti rendelkezéseit.

5. cikk. A megkeresések teljesítésének módja és elintézésük.

A kézbesítésre irányuló kérelmeket és a megkereséseket a megkeresett Fél törvényei szerint kell teljesíteni.

Mindazonáltal a megkereső hatóság kívánságára teljesíthetők valamely különös eljárás szerint is, fől-
telve, hogy ezt a megkeresett Fél törvényei nem
tiltják.

Az illetékes hatóság a megkeresés teljesítése kö-
rül ugyanolyan kényszereszközöket alkalmaz, mint a
saját államának hatóságaitól származó megkeresések
vagy valamely érdekelt fél részéről ily irányban elő-
terjesztett kérelem esetében.

A megkereső hatóságot, ha kívánja, értesíteni kell
a kért cselekmény teljesítésének időpontjáról és he-
lyéről, hogy az érdekelt feleknek módjuk legyen ott
megjelenni.

6. cikk. A kézbesítendő irat.

Ha az iratot olyan eljárás szerint kell kézbesí-
teni, amelyet ugyanolyan kézbesítésekre a megkere-
selt Fél törvényei megszabnak, akkor ennek a Félnek
a hivatalos nyelvének kell azt szerkeszteni vagy ilyen
nyelvű fordítással kell fölszerelni.

Ellenkező esetben a megkeresett hatóság arra
szorítkozhatik, hogy a kézbesítés teljesítéseként az
ügyiratot átadja a címzettnek, ha ez azt önként el-
fogadja.

7. cikk. A kézbesítésre irányuló kérelmeknek és a megkereséseknek megtagadása.

A kézbesítés teljesítését csak akkor lehet meg-
tagadni, ha az a Szerződő Fél, amelynek területén
teljesíteni kellene, azt szuverénítésára vagy bizton-
ságára sérelmes természetűnek tartja.

A megkeresések teljesítését ezenkívül akkor is
meg lehet tagadni, ha a kért cselekményre a bírósá-
gok vagy a gyámhatóságok nem illetékesek.

A megkeresett Fél a kézbesítés vagy a megkere-
sés megtagadásáról a másik Felet az okok közlésével
haladéktalanul értesíti.

8. cikk. A kézbesítés bizonyítása.

A kézbesítés bizonyítása vagy a címzettnek kelte-
zett és hitelesített elismervényével történik, vagy pe-
dig a megkeresett Fél hatóságának tanusítványával a
kézbesítés tényéről, módjáról és időpontjáról.

Ha a kézbesítendő iratot kettős példányban kül-
dötték meg, az elismervényt vagy a tanusítványt az
egyik példányra kell rávezetni vagy hozzá kell csa-
tolni.

9. cikk. A jogsegély költsége.

A kézbesítés és a megkeresések teljesítéséért semiféle díjnak vagy bárminő költségmegtérítésnek nincsen helye. Kivételt alkotnak a megkeresett Fél által a tanúk és szakértők részére fizetett díjak, valamint azok a kiadások, amelyeket valamely különös eljárás alkalmazására irányuló kérelem okozott.

A hatóság nem tagadhatja meg a jogsegélyt abból az okból, hogy azokat a költségeket, amelyeknek megtérítése ennek a cikknek első bekezdése értelmében kötelező, valósággal nem előlegezték, kivéve azt az esetet, amidőn a belföldi állampolgároktól az ugyanilyen hivatalos eljárás céljára költségelőleg lehet követelni.

A bérmentesítés az elküldő hatóságot terheli.

III. Fejezet. Mentesség a perbeli biztosíték és az eljárási költségek előlegezése alól.

10. cikk. Az egyik Szerződő Fél állampolgárai, akiknek lakóhelye a másik Fél területén van és akik ennek bíróságai előtt mint felperesek vagy beavatkozók lépnek fel, nem kötelezhetők semmiféle biztosítékra (*cautio judicatum solvi*) vagy bármi néven nevezendő letétre, sem azon az alapon, mert külföldiek, sem pedig azért, mert az országban nincsen lakóhelyük vagy tartózkodóhelyük.

11. cikk. Az eljárási költségek és kiadások tárgyában hozott jogerős elmarasztaló határozatok alapján, amelyeket az egyik Szerződő Fél bíróságai olyan felperes vagy beavatkozó ellen hoztak, aki a perbeli biztosíték (*cautio judicatum solvi*) vagy letét alól akár a 10. cikk alapján, akár pedig annak az államnak törvénye értelmében, ahol a pert megindították, fel van mentve, a végrehajtást az Igazságügyminisztériumok útján előterjesztett kérelemre a másik Fél illetékes hatósága ingyenesen elrendeli a nélkül, hogy az országának törvényei szerint érdekelt feleket előzően meghallgatná.

Azt, hogy a határozat jogerőre emelkedett, a megkereső Fél illetékes hatósága igazolja.

A végrehajtásra irányuló kérelemhez csatolni kell az említett határozat rendelkező részét; erre a kérelemre, mellékletére, valamint az előbbi bekezdésben említett igazolásra ugyancsak alkalmazni kell a 3. cikk rendelkezéseit.

Ugyanezeket a szabályokat kell alkalmazni azokra

a bírósági határozatokra, amelyekkel az eljárási költségek összege utólag nyer megállapítást.

11. cikk: A végrehajtandó határozat törvényszerűsége — miután ez mint előfeltétel felemlítve nincs —, nem vizsgálható.

IV. Fejezet. Szegénységi jog.

12. cikk. Az egyik Szerződő Fél állampolgárai a másik Fél területén a szegénységi jog kedvezményét azok szerint a szabályok szerint élvezik, amelyek ott a belföldi állampolgárokra érvényesek.

Az a Fél, aki a szegénységi jogban részesült, ezt a kedvezményt a másik Szerződő Fél bírói hatóságai előtt élvezni fogja minden olyan eljárási cselekményben is, amely az ügygel összefügg. Az ezekkel a bírósági cselekményekkel járó díjakra a 9. cikk rendelkezéseit kell alkalmazni.

13. cikk. A szegénységi bizonyítványt a kérvényező rendes tartózkodóhelyének, ilyennek hiányában tényleges tartózkodóhelyének hatóságai állítják ki.

Ha a kérvényező nem tartózkodik a Szerződő Felek területén, elégséges az állama illetékes diplomáciai vagy konzuli képviselőjének igazolványa.

14. cikk. A szegénységi bizonyítvány kiállítására illetékes hatóság felvilágosításokat szerezhet a másik Szerződő Fél hatóságaitól a kérvényező vagyoni helyzetéről.

Annak a hatóságnak, amely a szegénységi jog iránt előterjesztett kérelem tárgyában hivatva van határozni, saját hatáskörének korlátai között fennmarad az a joga, hogy ellenőrizhesse az eléje terjesztett bizonyítványokat és felvilágosításokat.

V. Fejezet. Rendelkezések a polgári eljárásra vonatkozólag 1905. évi július hó 17-én Hágában kelt Egyezmény felől.

15. cikk. Arra az esetre, ha a Jugoszláv Királyság csatlakoznék a polgári eljárásra vonatkozólag 1905. évi július hó 17-én Hágában kelt Egyezményhez, a Szerződő Felek megegyeznek abban, hogy ez az Egyezmény — mihelyt a Jugoszláv Királysággal szemben életbe lép — helyettesíteni fogja a jelen Egyezmény 1—14. cikkében foglalt rendelkezéseket, kivéve ezeknek a cikkeknek azokat a rendelkezéseit, amelyek a hatóságok érintkezésének megkönnyítése és a magánfelek érdekei szempontjából kedvezőbbek.

15. cikk. Jugoszlávia csatlakozott a hágai perjogi egyezményhez. L. a 4. cikk jegyzetét.

VI. Fejezet. Ingó hagyatékok.

16. cikk. A Szerződő Felek öröklési jogának alkalmazása az ingó javakra.

Az ingó javakra vonatkozó öröklési jogok tekintetében az örökhagyó hazai törvényei irányadók.

Abban a kérdésben, hogy mely javakat kell ingóknak tekinteni, annak a Félnek törvényei alapján kell döntenit, amelyek területén a hagyatékok van.

16. cikk. V. ö. az 1. cikk jegyzetében említett román egyezmény 4. cikkével, amely egyezően rendelkezik. A 16. cikk intézkedése nem vonatkozik az ingatlanokra, ezekre tehát külföldi viszonylatu magánjogunk általános szabályai állanak, amelyek szerint a belföldi ingatlanokra vonatkozó hagyatéki eljárás tekintetében az eljárás kizárólagosan fenn van tartva a hazai hatóságoknak (kizárólagos joghatóság).

17. cikk. Az ingó hagyatékok kiszolgáltatása.

A Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy a másik Fél polgárainak ingó hagyatékát — a jelen Egyezmény 18. és 21. cikkében megállapított kivételekkel — kölcsönösen kiszolgáltatják egymásnak abból a célból, hogy az elhunyt államának bírósága (hatósága) a hagyatékok rendezése és a rávonatkozó vitás kérdések eldöntése körül eljárhasson.

17. cikk. V. ö. az említett román egyezmény 5. cikkével.

18. cikk. Az első intézkedések és az ingó javak biztosítása.

Annak a Szerződő Félnek a bírósága (hatósága), amelynek területén az ingó hagyatékok van, köteles:

1. a haláleset felvételét teljesíteni, ha a saját területén a másik Félnek állampolgára meghal;

2. megtenni mindazokat az intézkedéseket, amelyek mellözhetetlenek a hagyatéki javak biztosítása és szabályszerű kezelése céljából, hogy értékük csökkenése vagy bárminő esetleges károsodás elkerülhető legyen;

3. az összes hagyatéki javakról szabályszerű leltárt felvételni és — az eset körülményeihez képest — saját pecsétjét az említett javakra alkalmazni, vagy azoknak biztos helyen való elhelyezését elrendelni, avagy megbízható személyt a hagyatékok kezelőjéül kijelölni.

A jelen cikk 1. és 2. pontjában említett intézkedéseket az illetékes bíróságnak (hatóságnak) saját államában érvényes szabályok szerint kell foganatosí-

tani. A másik Fél kérelmére azonban ugyancsak fogantatosíthatók valamely különös eljárás szerint is, amely nem ellenkezik abban az államban hatályban levő törvényekkel, ahol az illetékes bíróság (hatóság) működik.

Ha az örökösök vagy a hagyományosok annak a Szerződő Félnek állampolgárai, amelynek területén a hagyatéki javak vannak, vagy ha ők ott laknak, az illetékes bíróság (hatóság) kérelemre jogosult az összes hagyatéki javakat vagy azoknak elegendő részét mindaddig visszatartani, amíg a másik Fél illetékes bírósága ezeknek az örökösöknek vagy hagyományosoknak igényeiről jogerősen nem döntött.

Annak a Szerződő Félnek állampolgári kötelekebe tartozó vagy területén lakó hitelezők kérelmére, amelynek területén az ingó hagyaték van, az előbbi bekezdésben említett intézkedéseket ugyancsak meg kell tenni, feltéve, hogy igényeiket kellően igazolták. Ezek felett az igények felett a határozásra kizárólag annak a Félnek bíróságai illetékesek, amelynek területén az ingó hagyaték van.

19. cikk. A kérelmek előterjesztésének határideje.

Az előbbi cikk 3. és 4. bekezdésében említett intézkedések céljából legfeljebb 5 havi határidőt kell kitűzni, amely alatt az említett személyek kérelmeiket a bíróságnál (hatóságnál) előterjeszthetik. Ha ilyen kérelmet ez alatt a határidő alatt nem terjesztettek elő, a hagyatéki ingóságok kiszolgáltatása nem tagadható meg.

Ezt a határidőt kitűző határozatot annak a Félnek területén, ahol az ingó hagyaték van, ennek az országnak a törvényei szerint közzé kell tenni és hitelesített másolatát a másik Félnek haladéktalanul meg kell küldeni.

20. cikk. A másik Fél képviselőjének értesítése és közreműködése.

Ha az egyik Szerződő Fél állampolgára a másik területén meghal, az illetékes hatóság köteles erről az elhunyt államának diplomáciai vagy konzuli képviselőjét haladéktalanul értesíteni és a halotti bizonyítványt, valamint a halálesetfelvételi ív kellően hitelesített másolatát — mihelyt lehetséges — hozzá megküldeni.

Ha abban a helységben, ahol az ingó hagyaték van, képviselő működik, a 18. cikk 2. pontjában em-

lített intézkedéseket csak akkor lehet megtenni, ha a diplomáciai vagy konzuli hatóság oly időben értesült róluk, hogy módja volt közreműködni.

Egyéb esetekben haladéktalanul értesíteni kell ezt a képviselőt mindazokról az intézkedésekről, amelyek a hagyaték megőrzése és kezelése érdekében történnek és ezek az intézkedések az ő kérelmére módosíthatók vagy felfüggeszthetők, amennyiben ez annak a Félnek az állampolgárait nézve, amelynek területén a hagyatéki javak vannak, nem jár hátránnyal.

21. cikk. Az eljárás átengedése.

Ha azok az örökösök, akik annak a Félnek állampolgárai, amelynek területén az ingó hagyaték van, a 19. cikkben megállapított határidő eltelése előtt azt kérik, hogy a hagyatékra vonatkozó örökösödési eljárást ennek a Félnek a bíróságai folytassák le, az elhunyt hazájának illetékes bírósága (hatósága) — ha csak a többi örökös nem ellenzi — köteles az eljárást annak a Félnek illetékes bírósága (hatósága) részére átengedni, amelynek területén az ingó hagyaték van.

22. cikk. A kiszolgáltatás foganatosítása.

Az előbbi cikkeken megállapított intézkedések foganatosítása után az ingó hagyatékot ki kell szolgáltatni az elhunyt állama diplomáciai vagy konzuli képviselőjének a saját államának illetékes bíróságához (hatóságához) való eljuttatás végett.

Ezekre a kiszolgáltatott javakra szintén alkalmazni kell a kiviteli tilalom tekintetében fennálló szabályokat. Mindazonáltal a két Szerződő Fél kötelezi magát, hogy a jogosultaknak a kiviteli kérelmeit méltányos és jóindulatú elintézésben részesíti.

VII. Fejezet. Az okiratok hitelesítése és bizonyító ereje.

23. cikk. A Szerződő Felek bíróságaitól vagy egyes minisztériumaitól származó, vagy általuk hitelesített és hivatalos pecséttel ellátott okiratok a másik Fél bíróságai vagy hatóságai előtti használatban semminemű hitelesítésre nem szorulnak.

A közjegyzők, a bírósági végrehajtók és egyéb bírósági tisztviselők által kiállított okiratokat az előbbi bekezdésben említett használatuk esetében azon állam bíróságának kell hitelesítenie, amelyben a közjegyző vagy a tisztviselő működik.

23. cikk. E cikk rendelkezése az eddigi diplomáciai hite-

lesítést helyezi hatályon kívül. V. ö. az aláírási jegyzőkönyv 3. pontjának rendelkezésével.

24. cikk. Az egyik Szerződő Fél területén készített vagy vezetett közokiratoknak és kereskedelmi könyveknek a másik Fél bíróságai vagy hatóságai előtti használásuk esetében ugyanolyan bizonyító erejük van, mint azoknak, amelyeket ennek a Félnek területén készítettek vagy vezettek.

24. cikk. Ez a rendelkezés egymagában még nem ad lehetőséget arra, hogy Jugoszláviában vezetett kereskedelmi könyv kivonata alapján zálogjog előjegyzést rendelhessenek el bíróságaink magyarországi ingatlanra. Ennek külföldi viszonylatu magánjogunk tanítása szerint az érészben fennálló teljes anyagi viszonyosság esetén van csak helye (l. dr. Balla: Tételes nemzetközi magánjog 202. s köv. lapok).

VIII. Fejezet. Holtaknyilvánítás.

25. cikk. Valamely személy holtaknyilvánítására kizárólag annak a Szerződő Félnek bíróságai (hatóságai) illetékesek, amelynek állampolgára volt eltűnése időpontjában.

Az ilyen tárgyú jogerős határozatok a másik Fél területén minden különös alakiség nélkül érvényesek.

25. cikk. Külföldi személy holtaknyilvánítása ügyében is eljárnak bíróságaink, ha a holtaknyilvánítandó egyénnek Magyarországon volt utolsó lakhelye, itt vagyona van, stb. (l. Magyar: Perrend II. kiadás 701. lap). A jelen cikk kategórikus rendelkezése folytán jugoszláv állampolgár holtaknyilvánítására bíróságainknak nem lehet joghatósága.

IX. Fejezet. Jogszabályok közlése vagy bizonyítása.

26. cikk. A Szerződő Felek Igazságügyminisztériumai kölcsönösen küldenek egymásnak értesítéseket a saját államuk területén érvényes jogszabályokról.

Az erre irányuló kérelemnek tartalmaznia kell a közölni kívánt szabály tüzetes megjelölését vagy azt a szöveget, amelynek hitelességét bizonyítani kell.

X. Fejezet. A gyermek törvényességének megtámadására irányuló perek.

27. cikk. A gyermek törvényességének megtámadására irányuló perekben annak a Szerződő Félnek a bíróságai illetékesek, amelynek állampolgára az apa.

Az ilyen tárgyú jogerős határozatok a másik Fél területén minden különös alakiség nélkül érvényesek.

27. cikk. V. ö. a már említett román egyezmény 11. cikkével.

XI. Fejezet. A házasság felbontása.

28. cikk. A házasság semmissége, felbontása vagy az ágytól és asztaltól való elválás tárgyában a határozásra kizárólag annak a Szerződő Félnek a bírósági illetékesek, amelynek állampolgárai a házastársak a kereset beadásakor; ha ebben az időben a házastársak állampolgársága nem ugyanaz, annak a Félnek a bírósági illetékesek, amelynek legutóbb mindkét házastárs egyidőben állampolgára volt.

Ha a házastársak állampolgársága megváltozott, akkor olyan tényre, amely e változás előtt történt, csak akkor alapítható a házasság felbontása vagy az ágytól és asztaltól való elválás, ha az olyan jellegű, amely a házastársak utolsó közös törvényhozása szerint ok a házasság felbontására vagy az ágytól és asztaltól való elválásra.

Az ilyen tárgyú jogerős határozatok a másik Fél területén minden különös alakiság nélkül érvényesek.

28. cikk. 2. bek.-e. Ha külföldi honos házastársak közül az egyik magyar lesz, ez joggyakorlatunk megállapítása szerint indíthat házassági köteléki pert a magyar bíróság előtt külföldi honos házastársa ellen. Ezzel szemben azonban az 1911: XXII. t.-c.-be iktatott házasságjogi hágai egyezmény 8. cikke az azon egyezmény hatálya alá tartozó esetekben (ha t. i. a házastársak egyezményes állam polgárai) kizárta annak lehetőségét, hogy a házastársak egyike megszerezvén a magyar honosságot, köteléki pert indíthasson itt, illetve a magyar bíróság joghatóságát vehesse igénybe egyezményes államban honossággal bíró házastársa ellen. Jugoszlávia nem csatlakozott a hágai házasságjogi egyezményhez, de a jelen cikk 2. bek.-e most már magyar—jugoszláv viszonylatban is ki fogja zárni annak lehetőségét, hogy jugoszláv honos házastársak közül az egyik megszerezvén a magyar állampolgárságot — köteléki pert indíthasson magyar bíróság előtt — jugoszláv honosnak maradt házastársa ellen.

XII. Fejezet. Örökbefogadás és törvényesítés.

29. cikk. Az örökbefogadás megerősítésére és a törvényesítésre annak a Szerződő Félnek a hatóságai illetékesek, amelynek állampolgára az örökbefogadó vagy a törvényesítő személy, nem pedig annak a Félnek a hatóságai, amelynek állampolgára az örökbefogadandó vagy a törvényesítendő személy.

Ha annak a Félnek a törvényei, amelynek állampolgára az örökbefogadandó személy, a beleegyezés és a szükséges jóváhagyások tekintetében az örökbefogadó hazai jogában megszabott követelményektől eltérő rendelkezéseket tartalmaznak, az örökbefogadandó személy hazai joga által megállapított rendelkezéseket kell szem előtt tartani.

Az ilyen tárgyú határozatok a másik Szerződő Fél területén minden különös alakítás nélkül érvényesek.

XIII. Fejezet. Az anyakönyvi kivonatok kölcsönös kicserélése.

30. cikk. Közlés hivatalból.

A Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy hivatalból kölcsönösen megküldik egymásnak azoknak a születési, házassági és halotti anyakönyvi bejegyzéseknek, valamint a házasságon kívül született gyermekek törvényesítéséről szóló bejegyzéseknek kellően hitelesített kivonatát, amely bejegyzésekből az tűnik ki, hogy az ott megnevezett személy a másik Fél állampolgára.

Az említett születési, házassági, halotti és törvényesítési anyakönyvi bejegyzésekről szóló kivonatoknak tartalmazniuk kell az anyakönyvbe bejegyzett minden lényeges adatot és hacsak lehetséges, fel kell tüntetniök az illető személy lakóhelyét vagy születési helyét.

Ez a közlés évenként diplomáciai úton történik.

31. cikk. Közös kérelemre.

A hatóságoknak vagy a hivataloknak az anyakönyvi kivonatok közlésére irányuló kérelmét és azoknak megküldését a két Belügyminisztérium késedelem nélkül közvetíti.

A másik Szerződő Fél területén lakó magánszemélyektől közvetlenül érkező kérelmeket a belföldi állampolgárok kérelmeivel azonos módon kell elintézni.

32. cikk. A kivonatok elkészítése és költségei.

A kivonatok fordítás nélkül, mindegyik államban a szokásos alakban kell elkészíteni.

Akár hatóságok, akár magánszemélyek részéről kért kivonatok — ha teljes kivonatot kívánnak — ugyanolyan nyelven és ugyanolyan (latin vagy cyrill) betűkkel kell elkészíteni, amilyen az eredeti szöveg.

A kivonatok hitelesítése a kibocsátó hatóság nyelven történik és további hitelesítésükre nincs szükség.

A hivatalból közzelendő, valamint a hatóságok vagy a hivatalok által kért kivonatok elkészítése és megküldése költségmentesen és mindenféle illeték nélkül történik.

A magánszemélyek által kért kivonatok csak akkor költségmentesek, ha vagyontalan egyénről van szó és ha vagyontalanságát a lakóhelye alapján illetékes elsőfokú hatóság igazolta.

. XIV. Fejezet. Csőd.

33. cikk. *Értesítés a csődnyitásról.*

Ha az egyik Szerződő Fél állampolgára ellen csődöt nyitnak, arról a csődbíróság haladéktalanul értesíti azt a Felet, amelynek állampolgára a közados.

Ha valamely személy ellen — bármilyen állampolgár is — csődöt nyitnak és feltehető, hogy olyan hitelezők vannak, akik a másik Szerződő Fél területén laknak, a csődbíróságnak a csődnyitást a másik Félnek erre szolgáló hírlapjaiban és az ott érvényes szabályok szerint a vagyonkezelő útján közzé kell tennie.

34. cikk. *A csődtömeghez tartozó ingó javak kiszolgáltatása.*

Ha az egyik Szerződő Fél területén valamely személy ellen — bármilyen állampolgár is — csődöt nyitnak és a közadosnak a másik Fél területén ingó javai vannak, de ott lakóhelye nincs, a csődbíróság megkeresésére gondoskodni kell az említett ingó javak biztosításáról, leltározásáról és az említett bíróság részére való kiszolgáltatásáról.

Attól a naptól kezdve, amikor az ilyen megkeresés az illetékes bírósághoz megérkezik, ezekre a javakra semmiféle visszatartási-, tulajdon-, zálog- vagy bármely más dologi jogot szerezni nem lehet. Megegyezés áll fenn arra nézve, hogy az ingó javak kiszolgáltatásának nincs helye, ha a felsorolt jogok e nap előtt keletkeztek.

34. cikk. Lépés a csődegység elvének megvalósítása felé, amely azonban csak akkor érvényesül, ha a szemköztes államban vagyonbukottnak lakhelye nincs, és ottani ingóin a megkeresés előtt nem keletkezett zálog vagy egyéb jog. Ugyanezen elvnek tesz koncessziót a 35. cikk 2. bek.-e is azzal, hogy elrendeli a vételártöbbletnek a csődbíróság részére leendő kiszolgáltatását.

35. cikk. *A visszatartott javakra vonatkozó eljárás.*

Mindazokra az intézkedésekre, amelyek az előbbi cikk értelmében kiszolgáltatás alá nem eső ingó javakra, valamint a csődtömeghez tartozó ingatlan javakra vonatkoznak, annak a Szerződő Félnek a bíróságai illetékesek, amelynek területén ezek a javak vannak.

Ha ezek a javak itt kényszereladásra kerülnek, a jogosult hitelezők kielégítése után maradt vételár-többletet az előbbi cikk értelmében ki kell szolgáltatni a csődbíróságnak.

36. cikk. Egyenlő elbánás a hitelezőkkel.

A két Szerződő Fél állampolgárai közé tartozó hitelezők a csődeljárásban és a kényszeregyességi eljárásban, mint hitelezők, egyenlő jogokat élveznek a belföldi állampolgárokkal.

XV. Fejezet. A szerzői jog.

37. cikk. A Szerződő Felek megegyeznek abban, hogy a másik Fél irodalmi és művészeti műveire kölcsönösen alkalmazzák az irodalmi és művészeti művek védelme tárgyában 1908. évi november hó 13-án kelt módosított berni Egyezménynek, úgyszintén az ugyanazon napon kelt Pótjegyzőkönyvnek a rendelkezéseit.

XVI. Fejezet. Zárórendelkezések.

38. cikk. A jelen egyezményt meg kell erősíteni és a megerősítő okiratokat — mihelyt lehetséges — Budapesten ki kell cserélni.

39. cikk. A jelen Egyezmény a megerősítő okiratok kicserélését követő három hónap múlva lép életbe és ettől a naptól számított hat éven át marad érvényben.

Ha hat hónappal az említett időszak lejártá előtt egyik Szerződő Fél sem közölte azt a szándékát, hogy az Egyezmény hatályát megszüntetni kívánja, az kötelező marad attól a naptól számított hat hónap elteltéig, amikor az egyik vagy a másik Szerződő Fél azt fel fogja mondani.

Aminek hitelül az illető Meghatalmazottak aláírásával és pecsétjükkel ellátták.

39. cikk. Miután a megerősítő okiratok 1930. okt. 7-én cseréltettek ki, jelen egyezmény 1931. jan. 8-án lép életbe.

ALÁÍRÁSI JEGYZŐKÖNYV.

A polgári jogsegély és a magánjog körébe tartozó egyes kérdésekre vonatkozólag a mai napon kelt Egyezmény aláírása alkalmából az alulírott Meghatalmazottak a következő rendelkezésekben állapodtak meg:

1. A két Szerződő Fél bíróságaik érintkezésének megkönnyítése végett kötelezi magát, hogy a jelen Egyezmény életbeléptetése után kölcsönösen közlik egymással elsőfokú bíróságaik jegyzékét, valamint a későbbi változásokat.

2. A 15. cikkben említett kedvezőbb rendelkezések tekintetében a két Fél már előre megállapítja, hogy ilyeneknek kell tekinteni:

a) a 2. cikk 1. bekezdésének a gyámsági és gondnoksági jogsegélyre,

b) a 2. cikk 3. bekezdésének az Igazságügyminisztériumok közvetítésére,

c) a 3. cikknek a fordítások nyelvére vonatkozó rendelkezéseit.

3. A Jugoszláv Királyi Kormány kijelenti és a Magyar Királyi Kormány tudomásul veszi, hogy a jelen Egyezmény 23. cikkének 1. bekezdésében foglalt rendelkezések alkalmazása szempontjából a Minisztériumokkal egyenlőknek kell tekinteni a következő jugoszláv hatóságokat: az Állami Tanácsot (Drzavni Savet) és a Legfőbb Ellenőrző Bíróságot (Glavna Controla).

A jelen Jegyzőkönyv hatálya és tartama ugyanolyan, mint a mai napon kötött fentemlített Egyezményé.

Aminek hitelül az illető Meghatalmazottak a jelen Jegyzőkönyvet aláírták és azt pecsétjükkel ellátták.